

ואדמו"ר הרב הצדיק זצ"ל פירש³⁵ כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן עולם הבא, היינו ששונה הלכות הנצרכים לכל יום, היינו דינים הנצרכים לדעת אותם בכל יום, כמו קריאת שמע ותפילה, נטילת ידיים וכל האורח חיים.

ומובן הדבר שבזה מורה שהוא לומד תורה לשמה, כיוון שהוא מיגע עצמו לדעת דרכו. וזהו עיקר לשמה, היינו ללמוד על מנת לעשות, כאשר ציוונו יתברך. [וזהו הנאמר גם כן כל השונה, ולא נאמר כל הלומד, כי השונה משמע ששונה הדבר כמה פעמים להיות בקי בהם היטב]. נראה לי, על פי דברי אדמו"ר הרב הצדיק שיחיה כמו שכתבנו לעיל.

ב"ה פרשת צו תר"ם

שמעתי מאדמו"ר שליט"א לפרש מה דאמר רבא³⁶ ביומי ניסן וביומי תשרי לא תחזי קמאי, דאנא צריך להכין מזון לכולא שתא. ובוודאי אין הדברים כפשוטן, וכי לא היו לרבא עבדים שיעבדו בשדה.

ופירוש הגם דמצינו דרבא בעצמו סבירא ליה³⁷ זמן תורה לחוד וזמן תפילה לחוד, ולא היה מאריך בתפילה, אבל מכל מקום בהנהו יומא דניסן ותשרי, דהמה ימי רחמים, היה מוכיח לתלמידים שיתפללו בכוונה גדולה כי המה הם ימי רצון.

וזה שרומז להם לא תתחזו קמאי, על דרך דאיתא³⁸ דאסור לתלמיד להתפלל אחורי רבו, מטעם שהוא צריך לקבל עליו עול מלכות שמים, וכשיהיה עומד אחורי רבו היה עליו מורא רבו. [גם נראה לי דאסור מצד שלא יהיו לו איזהו פניה בעבודה, כי קיימא לן שמותר להחניף לרבו³⁹ ועל ידי זה יוכל בנקל לבוא לעבודה זרה].

ב"ה⁴⁰

שמעתי מאדמו"ר לתת טעם מה שסיום המשנה הוא על ידי מימרא דרבי יהושע בן לוי. שהוא פלא, אשר שמו לא נזכר בכל המשניות, כי היה מהאמוראים, ובסיום המשנה נקבע במשנה קודם מימרא דרבי שמעון בן חלפתא, שהיה מהתנאים. וגם סיום הש"ס הוא על ידי מימרא דתני דבי אליהו, אשר מעט מצינו אותו בש"ס.

35 שם. 36 עיין ברכות לה ע"ב. 37 ברכות י ע"א. 38 שם כז ע"א. 39 אוצר המדרשים ילמדנו עמוד 224 ד"ה 'וירק את': ויגש אליו יהודה (בראשית מד). אמרו רבותינו צריך אדם להחניף לאשתו משום שלום ביתו, ולבעל חובו שלא ילחצנו, ולרבו שילמדנו תורה. אבל מי שהוא מחניף לאחרים אינו רואה בישועה שנאמר גם הוא לי לישועה כי לא לפנינו חנף יבא (איוב יג, טז). 40 עיין הנותן אמרי שפר לסיום משניות וש"ס ד"ה 'במשנה'.

ואמר כי העניין הוא על דרך שאמר אביו הרב הקדוש זכותו יגן עלינו על פסוק⁴¹ ח"ק נתן ולא יעבור. כי ח"ק הוא ראשי תיבות חנו"ך קור"ח, כי הם הן המעידים אשר השם יתברך הוא בשמים ממעל ועל הארץ מתחת, הן ליפרע מעברות, והן לשלם גמול, כמובן.

והנה בכאן בסיום המשנה והש"ס, אשר השם יתברך מוכן לפרוע שכר טוב להעוסקים בתורתו ונבפרט כפי שראיתי בספר הקדוש אור לשמים⁴² כי כח הסיום הוא גדול מאוד, עד אפילו מי שלא עסק בתורה לשמה, שנזדרקה תורתו לחיצונים כידוע, ועל ידי כוח הסיום יוחזר הדבר לקדושה. ועל ידי כן עושין שמחת תורה סעודה גדולה, עיין שם. וכזה הבנתי מה ששמעתי בשם הרב הקדוש אדמו"ר רבי צבי אלימלך ז"ל כי ראשי תיבות מהבעל דבר הוא סמא"ל הוא סיום מסתכתא אין לעשות, וגם סעודת מצווה אין לעשות. נראה לי שהוא גם כן מהטעם הנזכר לעיל, כי מה הועילה עבודתו, כיוון שעל ידי הסיום והסעודה שעושין יוחזר הדבר לקדושה].

ועל כן נקבע המימרא דרבי יהושע בן לוי בסוף המשנה, כיוון שמצינו שלא מת⁴³, שגם גופו עלה השמימה, על כן עדותו אמת ויציב, כי הוא הממוצע בין העליונים ובין התחתונים, ועדותו הוא עדות גמור, שעתיד השם יתברך להנחיל לאוהבי י"ש.

ומטעם זה נקבע גם כן בסיום הגמרא מימרא דאליהו כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן עולם הבא.

השם יתברך יזכינו להיות מהעוסקים בתורתו בכל יום, ויהיו לנו בנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצוות אמן.

המאמר הזה שמעתי ממנו אור ליור שבט שנת תרל"ז לפ"ק.

אמר הכותב

ובזה יש להבין מה שסיימו הש"ס⁴⁴ במאמר דתני דבי אליהו. הוא שלא יאמר האומר הנה למדתי את כל הש"ס ואין אני צריך ללמוד עוד.

לא כן. כי בכל פעם יראה וישיג השגה אשר לא היה רואה זאת בפעם הראשון, וכן עד מאה פעמים עד עולם. כי לא כל השעות והזמניות שוות. על כן אנו מחוייבים לעסוק בתורה הקדושה בכל עת ורגע, וקל להבין.

41 תהלים קמח, ו. 42 לרבי מאיר הלוי מאפטא. 43 כלה רבתי, כג: שבעה נכנסו בחייהם לגן עדן, אלו הן, סרה בת אשר, ובתיה בת פרעה, חירם מלך צור, עבד מלך הכושי, אליעזר עבד אברהם, ובן בנו של ר' יהודה הנשיא, ויעבץ, ויש אומרים אף ר' יהושע בן לוי. 44 נידה עג ע"ב.